

za srečnega, ako je izvršil navodila Sv. Stolice, če je šlo za cerkvene zadeve. Toda že l. 1880 sem si dovolil opozoriti na to, da je centru nemogoče izvršiti direktive, ki so dane za necerkvene zakone. Papež Leon XIII. ni dal direktive, ne predpisa, marveč je samo izrazil željo. Centrum pa je izpolnitev te želje spoštljivo, a odločno odklonil.

Naša stranka je stranka krščanske svobode. In ravno ta svoboda nam narekuje ter nas navdušuje, da podpiramo cerkvene predstojnike, rimskega papeža in naše škofove v borbi za katoliške ideale in za pravice cerkve in krščanskega ljudstva. Ta borba je plemenita in narekovana od globoke zavesti stanovske dolžnosti. Nasprotniki pa tako delovanje in potegovanje papeža in škofov razkričujejo kot politično ter ga skušajo pred državo diskreditirati z žigom klerikalizma. Ko je ljubljanski škof dr. Jeglič storil to, kar je njegova dolžnost kot pastirja duš, da je namreč obsodil pisavo »Domovine« kot nekrščansko in proticerkveno ter vernikom odsvetoval čitanje tega lista, so ga nasprotniki ožigosali kot klerikalnega agitatorja ter se zahtevali po pomoč k ministru vere. Sugerirali so mu, da je ljubljanski škof kršil čl. 12 naše ustave, in pravoslavni minister, ki ne pozna visokega poklica katoliške cerkve niti naloge in odgovornosti katoliške škofove, jim je naselil ter obsodil škofovo postopanje kot »stranpot strankarske politike«. Mi pa kličemo ljubljanskemu škofu: »G. škof, Vi ste na pravi poti obrambe naših verskih svetinj in pravic in naše ljudstvo Vam sledi s hvaležnostjo in z zaupanjem!«

Za obrambo verskih svetinj našega ljudstva se je naša stranka vedno potegovala ter se bo tudi v bodoče. Ona je bila ter tudi bo v prihodnje prvoborneljska za krščansko šolo, za pravice staršev in katoliške cerkve na vzgojo otrok in mladine. Ona je vedno stala na braniku za fundament krščanske familije, za zakramentalno zakonsko zvezo. Ako branimo verske svetinje našega ljudstva, hočemo s tem ohraniti to, kar je bistveni del slovenske individualnosti.

Zakaj nimamo jesenskih šolskih počitnic?

Pri nas na Štajerskem so že od nekdaj bile v navadi jesenske šolske počitnice. To je bilo dobro za kmeta, da je dobil pastirja in pobiralce sadja in grozdja. Dobro je pa to bilo tudi za siromašne otroke, ker so si pri kmetu zaslužili zimsko obleko in obuvalo.

Odpravile so se jesenske počitnice tedaj, ko je bil prav liberalcev ali samostalnih demokratov Žerjavov in Pivkov komandant Pribečevič minister za šolstvo. Liberalni učitelji so hoteli imeti poletne počitnice in ustregel jim je. Naš minister za šolstvo dr. Korošec je leta 1924 dovolil delne jesenske počitnice, a ko je za njim prišel Pribečevič, jih je zopet odpravil. Tudi Radič ni maral nič slišati o jesenskih, temveč je bil za poletne počitnice.

Tako stoji ta stvar. O tem ne bi obširno pisali, ali ker je Žerjav-Pivkova »Domovina« v številki 38 pisala, da kmetje ne marajo jesenskih počitnic, moramo to ljudem raztolmačiti, da bodo videli, kako so liberalci proti kmetu.

»Domovina« piše: »Slovenski Gospodar« od 9. sept. zopet vema starše in občine za jesenske šolske počitnice na kmetih. Dokazuje na vse mile viže, da potrebujemo otroke jeseni bolj doma, kakor po leti. Ljubi »Slov. Gospodar«, ne boš nas!

Kakšen pa si ti kmet in koliko imaš šoloobveznih otrok . . . »Domovina« torej odločno piše proti jesenskim počitnicam in se norčuje iz kmeta, ki jih zahteva. Pravi, da bi naj bile jesenske počitnice samo tedaj, kadar so poplave in kadar je sadje. O jesenski paši, ki je vsako leto potrebna, pa ne črhne niti besedice.

Vidi se, da je v »Domovino« napisal članek proti jesenskim počitnicam kak liberalni Pivkov učitelj. Čudimo se, kako more sploh kak zaveden kmet še dovoliti, da za-

zamišljen glavo podpiral z roko. Ko je slišal čudno sikanje živali, po kateri je bil imenovan, se je vzravnil in se ozrl na vse strani. Ta nenadna, morda celo nehotna kretanja je bila edino znamenje začudenja ali nemira. Pustil je ležati puško, ki mu jo je bilo treba samo z roko prijati, in tomahavk, ki si ga je bil zaradi varnosti zrahljal za pasom, je padel na tla. Potem je zopet sedel kot prej, samo da si je zdaj glavo podprl z drugo roko. Mirno in brezbrizno, kakor so navajeni samo Indijanci, je sedaj čakal, kaj bo.

»Le poglejte ga, vrlega vojščaka!« je pošepetal Sokol in Heywarda stisnil za roko. »Prav dobro ve, da bi en sam pogled, migljaj z roko sovražnika napravil nezaupnega in nam nakopal . . .«

Besedo mu je vzel blisk in pok puške. Tam, kamor je Heyward gledal strmeč in občudujoč, se je zrak napolnil z žarečimi iskrami. Ko je pogledal še enkrat, je bil Čingagok že izginil. Lovec je pripravil puško in nestrpno čakal trenutka, ko se pokaže sovražnik. A vse je kazalo, da je napad pri kraju, le tolpa volkov je preplašena dirjala mimo. Čez nekaj mučnih minut je bilo naenkrat slišati kakor pljusk v vodo in takoj nato drugi strel.

»To je bil Unkas!« je rekel gozdnik. »Pok njegove puške poznam, kakor pozna oče glas svojega otroka. Saj sem jo sam rabil, predno sem to-le dobil.«

»A kaj pomeni vse to?« je vzkliknil Heyward. »Vse kaže, da smo obkoljeni od sovražnikov.«

Ta hip se je Čingagok zopet pokazal v svetlobi ter sedel na prejšnje mesto, kakor bi se nič ne bilo zgodilo. Lovec je stopil k njemu in rekel:

»Kako je, Kača? Ali nas res zasledujejo Mingi, ali pa je samo eden izmed zaostalih, ki tu išče plena in skalpov?«

haja tak list, kot je Žerjav-Pivkova »Domovina«, v kmetsko hišo! Tu imate kmetje in viničarji jasen dokaz, da »Domovina« ne piše za kmeta, viničarja in delavca, ampak za liberalno gospodo.

Kdor ni slep, naj spregleda!

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Pašič preide v ofenzivo. Ker bo v kratkem redno zasedanje narodne skupščine, je treba hiteti tudi Pašiču, da pride že preje do moči. Zato je napovedal, da bo sklical zbor radikalne stranke. Na tem zboru bo zopet dobil on zaupanje celotne radikalne stranke, razni odpadniki pa se bodo v stranko povrnili. Stranka bo stopila tudi na bolj so cjalna tla in bo privzela nekatera načela socijaldemokratov v Nemčiji in njihovega voditelja Marksa. Po tej notranji ureditvi stranke same, pravi Pašič, pa bo šel v vladno in sicer le z eno stranko, a ne z Radičevci, ter potem, ko bo na vladi, takoj povzročil nove volitve. V koliko pa se bo Pašiču njegov načrt posrečil, bomo še ta mesec videli.

Demokratska zajednica, to so Davidovičevci in Spahovci, se je zadnji čas pokazala naklonjeno rešiti vladine kroge na ta način, da podpre sedanjo vlado Uzunovičevu in sodeluje z Radičem. Vodja te nove skupine Voja Marinovič je bil v Parizu pri kralju v avdijenci.

Kralj in kraljica sta se vrnila pretekli dnevi za nekaj časa v Beograd, a od tam gresta v južno Srbijo.

Boj za stanovanjski zakon v narodni skupščini. Po mestih je veliko pomanjkanje stanovanj, ker se med vojsko in po vojski precej časa ni nič zidalo. Ob enem pa je spor glede najemnine stanovanj tako hud, da je bilo treba posebnega zakona, ki velja letos do 1. novembra, kateri je štetil najemnike. Narodna skupščina je izvolila poseben odbor, ki naj reši to vprašanje. V soboto, dne 2. oktobra, je bila v tej zadevi zelo viharna seja, ker je vladina večina sprejela v načrt, da 1. maja 1927 vsaka zaščita stanov. najemnikov preneha. Poslanec Jugoslovanskega kluba dr. Gosar je zoper ta vladni načrt ostro nastopil, nakar so v znak protesta vsi poslanci opozicije zapustili sejo.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Prijateljska pogodba med Francijo in našo državo se je sklenila pretekli teden v Parizu. Ker pa je naš zunanji minister v pogajanjih z Italijo, se vsebina te pogodbe še ne objavi.

Italijo ne čakajo lepi dnevi, če se pomisli, da so večkrat stepejo fašisti in redna vojska. Kadar bo odnehala močna roka Mussolinijeva, ne bo nihče mogel zabraniti spopada. Da zato Mussolinija bolj zavarujejo, upeljejo zopet smrtno kazen za zločine zoper kralja in Mussolinija.

Na Češkem imajo vladino krizo. Zdaj upajo, da bodo sestavili vlado, v katero pojde tudi češka ljudska stranka, Slovaška ljudska stranka, ki se od prevrata sem dosledno bori za avtonomijo, ter češki in nemški kmetski poslanci. Upati je, da bo ta vlada delazmožna.

Na Poljskem so pretekli teden dobili zopet novo vlado, ki jo je sestavil Pilsudski. Na Poljskem so bili katoliški cerkveni krogi tudi v državni politiki zelo vplivni in se je vsaka vlada ozirala na to, da je štutila pravice kat. Cerkev. Zdaj pa so že začeli poskušati svobodomislecij tudi na Poljskem, da utihotapijo protiverske zakone. Katoličani pa so odločno nastopili zoper ta poskuš, vlada se je morala izmenjati in sedaj bodo nove volitve. Katoliški poljski narod bo pri tej priliki odločno zavrnil stranke, ki nastopajo proti katoliški Cerkvi in proti pravicam katoličanov.

V Rumuniji bo izprememba na kraljevem prestolu. Dosedanji prestolonaslednik se je najpopreje odpovedal vsem pravicam in odšel iz Rumunije. Potem je prišel nazaj, in sprejel zopet prestolonasledstvo. Zdaj pa se pripravljata na to, da bi sedanji kralj, njegov oče, odstopil in bi sin zakraljeval. Vso državno politiko v Rumuniji vodi kraljica mati.

Vse države Evrope — naj se združijo vsaj na nekaterih točkah skupnega gospodarskega in političnega življenja.

Mohikanec ni takoj odgovoril. Skrbno je pregledal žrjavico, v katero je namesto vanj zadelo kroglja, potem pa je dvignil prst in rekel:

»Eden.«

»Saj sem si mislil«, je rekel Sokol in sedel poleg njega. »Ker se je lahko skrilo v jezeru, predno je Unkas pomeril na njega, je bržkone odnesel pete in se bo zdaj bahal s svojim junaštvom.«

Naenkrat je zopet Unkas stal pred njimi. Kakor bi se nič ne bilo zgodilo, je tiho sedel k ognju. Heyward je strmeč opazoval to čudno vedenje. Skoro se mu je zdelo, da imajo ti trije gozdniki skrivna znamenja, po katerih se razumejo med sabo.

»Kaj pa se je zgodilo z našim sovražnikom, Unkas?« je vprašal. »Slišali smo tvojo puško in smo mislili, da je pač nisi sprožil zaman.«

Mladi glavar je molče odgrnil svojo lovsko torbo in pokazal krvavi skalp, ki ga je nosil za pasom kot znamenje zmage. Čingagok ga je potipal in ga pazljivo ogledal. Z zaničevanjem in mrzno ga je potem izpustil in vzkliknil: »Mingo!«

Kakor da se nič ni zgodilo, je Sokol odložil orožje in tudi Indijanca sta pokazala, da se ne bojita več za svojo varnost. Heyward pa je odšel na stražo, ker se je še vedno bal novega napada.

Čingagok je zapalil pipo. Parkrat je potegnil iz nje, potem pa jo je dal lovcu, ki je tudi storil tako in jo dal naprej Unkasu. Tako je šla pipa med globokim molkom trikrat okrog, predno je kdo odprl usta za besedo. Nazadnje pa je Čingagok kot najstarejši in največjavnejši prijatelj besedo in nakratko povedal, za kaj gre. Lovec je

nja. Da bi se ta pametna misel mogla čimbolj zanesti v javnost, imajo ta teden posebno zborovanje na Dunaju. Besede so lepe, a kaj, ko jih oni, ki imajo moč v rokah, ne poslušajo.

Veličasten shod dr. Korošca v Brežicah.

Ob najlepšem vremenu in mnogobrojni udeležbi se je vršil zadnji nedeljo, dne 3. t. m., shod dr. Korošca v Brežicah. Prvotno je bilo določeno, da se vrši shod na vrhu in dvorišču Narodnega doma, a ker je SKS hotela izrabiti nas kot zase, se z njim okoristiti in naš shod onemogočiti, se je shod vršil na obširnem dvorišču gostilne Druškovič. Veliko dvorišče je bilo polno zavednih zborovalcev iz vsega Posavja, to in onstran Save, ki so pazljivo sledili govoru voditelja slovenskega naroda in mu ponovno navdušeno pritrjevali.

Shod je vodil načelnik okrajne organizacije SLS v Brežicah, g. Franc Podvinski iz Pišec. Govor dr. Korošca, priobčimo prihodnjič.

Med zborovanjem so prišli na shod samostojni kmetijci in radičevci, ki so za pol ure prej sklicali svoj shodič v Narodni dom, tam hujskali proti SLS in sklenili, da pridejo na naš shod. Mislili so, da pridejo na svoj račun in napravijo zmed, toda so se prav temeljito zmotili. Zborovalciše je bilo polno, zborovalci navdušeni in zadivljeni v govor dr. Korošca. Veličastno zborovanje je samostojne in radičevce tako potlačilo, da so si upali izpustiti le par medklicev, dobili so pa vselej tak odgovor, da so postali vedno krotkejši.

Po našem zborovanju sta skušala s svigli skozi lino naproti govorniškem odru govoriti prevaljski okrajni ekonom Stoklas in mariborski dr. Novčan, a navdušeni zborovalci so ju preglasili z dolgotrajnimi vzkliki: Živijo dr. Korošec!

Kaj je novega?

POPLAVE NA ŠTAJERSKEM.

Sedaj prihajajo podrobnejša poročila o škodi, katero je povzročila zadnja poplava v preteklem tednu. Na Kranjskem je pokrajino med Škofjo Loko in Ljubljano zadelo poplava naravnost strašno. Cele vasi so uničene. Tudi na Štajerskem je bila poplava huda. Iz Celja poročajo, da je bil radi poplave, ki je v terek v teku 10 mesecev že petkrat ogrožala mesto Celje in okolico in prizadejala prebivalstvu ogromno škodo, v terek ves dan ukinjen šolski pouk na vseh šolah. K svojemu poročilu o tej poplavi dodajemo še, da je Hudinja, ki je zopet prekomerno narastla, napravila posebno trdki Majčič ogromno škodo. Hudinja si je namreč ravno pred mestnim mlinom vsled velikih vodnih mas napravila novo sirugo in tako popolnoma obšla staro strugo, ob kateri je bila montirana vodna turbina, ki je sedaj na dosedanjem mestu brez pomena.

Tudi iz Rajhenburga nam poročajo, da je vremenska katastrofa v pondeljki noči tudi pri njih prišla do izraza. V temni noči je razgrajal vihar, treskalo in pokalo je, da se je vse treslo. Blisk za bliskom je odpiral dalje v daljavo blede poglede. Vsula se je ploha, ki je bila pomešana s točo. Šipa na oknih so se tresle groze in mnogo jih je celo pobilo. Sava je silno narastla in kmalu tu li ni bil več mogoč prevoz troda. Hvala Fogu je nevihta kmalu polegla in nam še ni tako hudih posledic zapustila, kakor smo mislili v trenutku grozne nočne nevihte.

V Brežicah je Sava nagloma naraščala in dosegla 4 m nad normalo, ravnokotno tudi Gabrnica. Nekatera luča v vasi Zverinjak, Trnje in Fokošek so bile dalje časa popolnoma odrezane od sveta in je voda deloma pritokla v hiše in gospodarska poslopja. Zlasti pa je vsa Vrbinja izgledala kakor velikansko morje. Voda sedaj, ko ne dežuje več, primeroma hitro odteka in pada.

Povodenj je obiskala tudi Sotelsko, Mislinjsko, Mežiško, Pesniško in Ščavniško dolino, da ne govorimo o številnih razlitih potokih v Slovenskih goricah, Halozah in drugod. Škoda je povsod znatna.

odgovoril, a prijatelj mu je ugovarjal. Unkas je spoštljivo molčal, dokler ga ni Sokol vprašal, kaj meni on.

Heyward, ki ni stal daleč odtod, je spoznal iz kretenj posameznih govornil, da sta oče in sin zagovarjala svoje mnenje, lovec pa s oje.

Slednjič sta se dala Indijanca pregovoriti, kar je bilo spoznati iz pritrjevalnih znamenj. Ne da bi še kaj rekel, se je nato Sokol ulegel poleg ugašajočega ognja in zatisnil oči, da bi zaspal.

Mohikanca pa sta porabila to priliko, da sta se posvetila drug drugemu. Čingagok je stresel s sebe resno, dostojanstveno držanje indijanskega poglavarja ter nežno in ljubeznivo govoril s svojim sinom. Z veseljem se je Unkas udal očetovi zaupljivosti. Kot godba so prijetno zvenele njiju besede in postale večasih ženske mehke.

Pod vplivom teh naravnih čuvstev je s Čingagokovega obraza popolnoma izginil divji izraz. Tudi Unkas je pouosno resnobno zamenjal z mehko razigranostjo.

Celo uro sta se tako pogovarjala. Nazadnje pa si je Čingagok glavo ovil z volneno ruto, ki jo je navadno nosil čez rame, ter se iztegnil, da bi zaspal. Unkas je takoj umolknil. Še enkrat je pobrskal žerjavico, da je grela očetove noge, potem pa si je tudi on poiskal vzglavja med razvalinami.

Z občudovanjem je sledil Heyward kretnjam teh treh gozdnikov. Ko jih je zdaj videl speče poleg ognja, zavedajoče se svoje varnosti, jih je posnel tudi on in kmalu so trdno spali vsi, ki so si bili poiskali zavetja med razvalinami Viljem-Henrika.

(Dalje prihodnjič.)